

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ РІЗНОВІКОВОЇ ГРУПИ

Рівень вищої освіти – *(перший (бакалаврський) рівень)*

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 «Освіта» / «Педагогіка»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «27» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Освітня діяльність вихователя різновікової групи
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Захарасевич Наталія Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380684243004
E-mail викладача	natalia.zakharasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні (семінарські), самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Освітня діяльність вихователя різновікової групи» - складова блоку дисциплін професійної підготовки, вільного вибору здобувачів, майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Дисципліна вивчається студентами спеціальності 012 «Дошкільна освіта» на четвертому курсі у VIII семестрі і спрямована на формування знань здобувачів щодо загальних питань розвитку, навчання і виховання дітей у різновікових групах, особливості організації їх життя та ігрової діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – розкрити студентам наукові та емпіричні засади сутності «різновікова група» та надавати допомогу у реалізації особистого потенціалу в рамках фахової підготовки.

Завдання – ознайомити з особливостями організації різновікових груп дітей дошкільного віку та міжособистісного спілкування у ній, закріпити знання про принципи комплектування, характеризувати основні форми освітньо-виховної роботи вихователя з дітьми різного віку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

Загальні компетентності

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Спеціальні (фахові компетентності)

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій удітей раннього і дошкільного віку.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання,

зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-07 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		12		
Семінарські заняття/ практичні/лабораторні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
VIII	Дошкільна освіта	четвертий	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Особливості комплектування різновікової групи Ознайомитись із специфікою різновікових груп, їх види, причини створення у різних типах дошкільних закладів. Ознайомитись із поглядами практиків на комплектування різновікових груп. Виділити специфіку роботи вихователя у різновікових групах		2	2	8
Тема 2. Специфіка організації роботи в різновіковій групі Особливості організації режиму дня у різновіковій групі. Характер взаємодії дітей і його вплив на формування комунікативності у різновікових групах. Методика формування позитивних взаємовідносин між дітьми у різновікових групах		2	4	10
Тема 3. Організація ігрової діяльності в різновікових групах. Визначити різноманітність ігор та їх значення в організації життя і вихованні дітей. Педагогічне керівництво творчими іграми. Організація і проведення рухливих ігор з правилами.		2	4	10
Тема 4. Методика навчально-виховного процесу в		2	2	12

різновікових групах. Основні вимоги проведення занять в різновіковій групі. Складність організації навчання з дітьми різновікової групи. Організація та методика проведення занять із дітьми змішаної групи			
Тема 5. Планування навчально-виховної роботи у різновіковій групі. Особливості планування навчально-виховної роботи у різновіковій групі. Перспективне та календарне планування. Модернізація навчання і виховання дітей у різновікових групах	2	4	10
Тема 6. Забезпечення предметного розвивального середовища в різновіковій групі. Розвивальне предметне середовище як головна умова реалізації освітніх завдань. Вимоги до створення предметного розвивального середовища в різновікових групах	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 45 балів, за самостійна робота – 5 балів, залік – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту) як КСР.
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування.
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття та виконання практичних завдань та завдань запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 100 б. Вага оцінки за всі практичні заняття – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдено тестування.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)</p> <p>Академічна доброчесність</p>	

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання) Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують: Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти- <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-tapovedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf> ;

[ПОЛОЖЕННЯ про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) ; Виконання завдання

пізніше встановленого терміну Несвочасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання - Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja>

Невідповідна поведінка під час заняття Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти» Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)» Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу / науковий керівник: Піроженко Т.О. – К. 2021. – 37 с.
2. Диновська Н. Організація педагогічного процесу в різновіковій групі малокомплектного сільського дитсадка. *Постметодика*. 2015. №1. С.57-62.
3. Захарасевич Н.В. Рольова діяльність дітей дошкільного віку: психолого-педагогічні аспекти. / *Scientific Journal Virtus Issue # 20, Part 1, January, 2018.* – С. 124-128.

4. Король, О.В. Психолого-педагогічні основи навчання в різновікових групах. – Київ: Либідь, 2019.
5. Крутій К., Попович О. Що таке сенсорно збагачене середовище. Вихователь методист дошкільного закладу. 2020. № 10. С. 6–10.
6. Крутій, К. Л., Деснова, І. С., & Замелюк, М. І. (2022). Дефініція «гра як провідний тип діяльності дошкільника»: аналіз підходів. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, 2(4), 84-91. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.2.13>
7. Підлипняк І. Міжособистісне спілкування дітей у різновіковій групі дошкільного закладу. *Зб. наук. праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. Херсон: Вид-во ХДУ 2019. Вип.54. С.211-217.
8. Флоріна, В.Ф. Особливості організації занять у різновікових групах. – Вінниця: ВНТУ, 2020.

Викладач кандидат педагогічних наук, доцент Наталія ЗАХАРАСЕВИЧ